

Monumentnummer*: 515936

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **10 augustus 2001**
Kadaster deel/nr **82752/186**

*Woonplaats** **Heemskerk** *Gemeente** **Heemskerk** *Provincie** **Noord-Holland**

Locatiennaam **Heemskerk** *Locatieomschrijving* **Duingebied, Achterweg, Heemskerkerduin**

*Kadastrale gemeente** **Heemskerk** *Sectie** **A** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **3292**

Omschrijving**

Inleiding

Aangeaarde, in beton uitgevoerde KUNSTBEWAARPLAATS, als onderdeel van het in 1940-1941 gebouwde complex met twee van dergelijke bewaarplaatsen. De bunkers zijn gebouwd naar ontwerp van J. Emmen, hoofdingenieur bij de Rijksgebouwendienst. Opdrachtgever van het complex was de Contactcommissie voor de bescherming van culturele waarden tegen oorlogsgevaaren.

Omschrijving

De ingang van de noordoostelijke KUNSTBEWAARPLAATS bestaat uit een in de zandheuvel erboven uitgespaarde open gang van enkele meters met aflopende zijwanden van gewapend beton waarop lage divergerende zijmuurtjes aansluiten die samengesteld zijn uit betonnen platen. In de linker gangwand bevindt zich een stalen deur waarachter de ruimte voor het noodaggregaat dat in geval de stroom uitviel de luchtontvochtigingsapparaten in beide bunkers van elektriciteit moest voorzien. Linksboven de ingang staat op de beboste heuvel de bijbehorende betonnen schoorsteen (80 x 80 cm, ongeveer anderhalve meter hoog en afgedekt met een betonnen plaat van 1,20 bij 1,20 m). Voor het begin van de betonnen gangvloer ligt een door een rond tralierooster afgesloten rondgemetselde put waarin het regenwater weg kan lopen. Achter de hoge plaatstalen toegangsdeur tot de geheel in gewapend beton gegoten bunker zet de 1,50 meter brede en circa 4,70 meter hoge gang zich enkele tientallen meters voort tot aan een zware 17 cm dikke stalen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kluisdeur. Voorbij deze deur mondt de gang na enkele meters uit in een ongeveer vijftien meter lange voorhal met een zelfde hoogte en een breedte tot circa 3,30 meter. Haaks hierop zijn links twee naast elkaar gelegen rechthoekige kluizen van zeven bij negen meter gesitueerd. Door het haaks op elkaar staan van de gang en de kluizen kon de drukgolf van een eventuele bominslag beter opgevangen worden. De hoogte van de twee kluizen bedraagt eveneens circa 4,70 meter, zodat hier de grote schuttersstukken van het Rijksmuseum opgeslagen konden worden. Links van de ingang van elke kluis (de achterste had een extra brede scherf- en gasvrije deur) is in de voorhal een rechthoekige betonnen ruimte afgescheiden waarin een luchtontvochtigingsinstallatie staat opgesteld. Beide motorkamers hebben een 2 mm dikke stalen deur. De vochtige lucht wordt vanaf de motorkamer via aan ijzeren beugels tegen het plafond bevestigde eternietbuizen afgevoerd naar ventilatie-openingen boven de toegangsdeur tot de bunker (de buizen zijn om de dikke kluisdeur heen gelegd). Als extra bescherming voor de topstukken in de achterste kluis is in de voorhal ter hoogte van de achterste motorkamer een stalen deur van 9 mm dik plaatstaal aangebracht. De voorste kluis heeft dezelfde indeling als de twee kluizen in de zuidwestelijke bunker: een circa 2,30 breed middenpad en ter weerszijden hiervan vier ruim twee meter brede vakken die van elkaar gescheiden worden door drie 29,5 cm dikke dwarsmuren van 2,35 meter. Bovenlangs de zijmuren loopt een uitkragende betonrand waarop de rails voor de uitschuifbare schilderijrekken rustten. De achterste kluis kent een afwijkende indeling met op circa twee meter van de linker wand een muur in de lengterichting (vermoedelijk bestemd voor de grootste schuttersstukken) en rechts van het midden vier door drie dwarsmuren van 2 meter gescheiden vakken. De langsmuur eindigt op enkele meters van de voormuur en is aan de linkerzijde voorzien van drie één meter lange dwarsmuurtjes. De vloer van de kluizen is 50 cm dik, de wanden hebben een dikte van 80 cm, en de dikte van de plafonds bedraagt 1,50 meter. Hier bovenop kwam een zanddekking van maar liefst twaalf meter (oorspronkelijk begroeid met helmgras, nu evenals de omgeving bebost).

Waardering

De kunstbewaarplaats is van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het bunkercomplex. Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming welke is verbonden met de geschiedenis van de veiligstelling tegen oorlogsdreiging van topstukken uit het Nederlands culturele erfgoed tijdens de tweede wereldoorlog.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Functie

Kunstbewaarplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument